

De quelgeesten : blyspel

<https://hdl.handle.net/1874/371988>

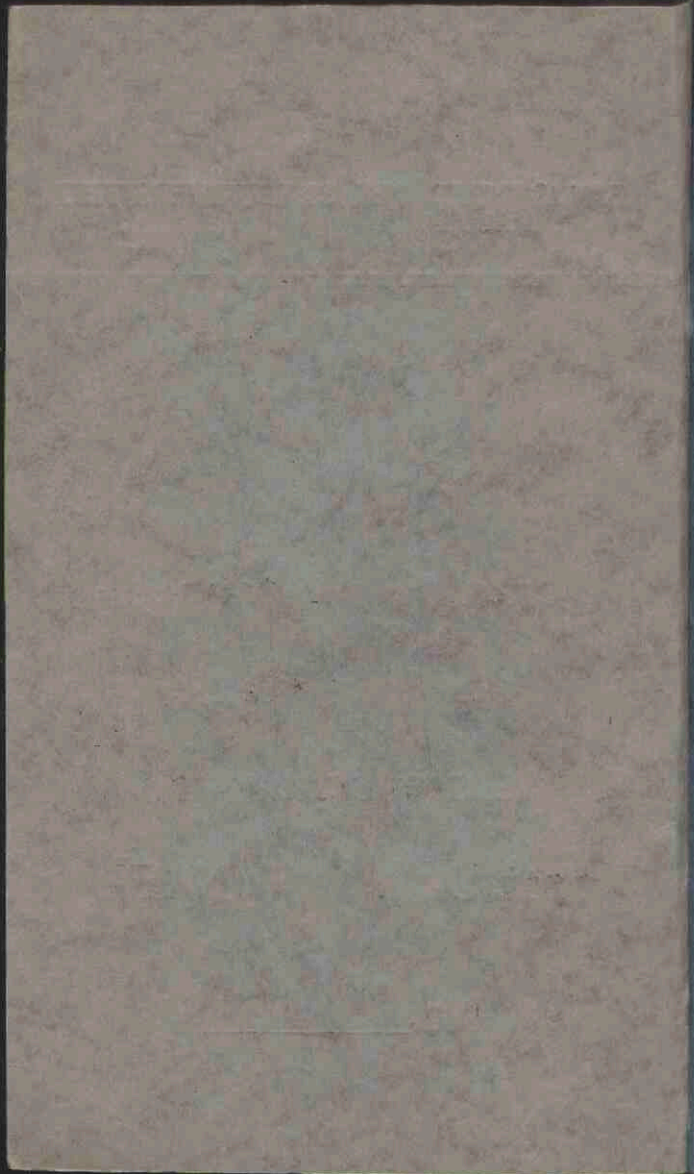
De Gulpeeten

**BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT**

1929

**Verzameeling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL**

No. 818

Dr. J. L. Michel
No. 479 C.

Dear Harriet Esqrs Dec 1691

DE QUELGEESTEN
BLYSPEL.

BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

D E
 QUELGEESTEN:
 B L Y S P E L.

Nagevolgd nyt het Frans

VAN

M^{onfr.} M O L I E R E.

(v. Harant)

TE AMSTERDAM,

By HENDRIK BOSCH, Boekverkooper over
 't Weeshuis. En
 Te Leide, By GILLIS KNOTTER.

D. F.

QUELLE GEBURT

1771

1771

1771

1771

1771

1771

1771

Myn waerde Mecenas,

IK draag u een werk op daar gyniet weinig deel aan hebt, alsoo het op uw voorslag aangevangen, op uw aanmoedigen vervolgt, en op uw ernstig aanhouden voltrokken is. Gy sult 'er misschien den eenigen Leser niet van sijn, hoewel ik 't niet als voor u gemaakt hebbe, daarom moet ik eenige redenen van de wijze van myn vertaling geven, om u de moeyte af te nemen van sulks te doen aan de gene die door uw toedoen dit maaksel in handen sullen krygen, wanneer 't u niet sal gelieven dat verborgen te houden.

d'Oversetting is in onbedwongene Rijmen gesteld, niet sonder voorbeeld in onse taal. De malle Wedding, dat overgeestig Toneel-stuk van dat treffelyk Konstgenootschap van Nederduytsche Digtters heeft my aanleidinge gegeven om dese slag van rijmen te verkieszen, op dat ik te gemakkelyker en te beter den sin van mynen Franschen Schryver sou konnen uyt drukken, en ook om het On-rijm te nader te komen, waar in my dunkt dat alle Bly-spelen behoorden geschreven te worden, indien sulks met ons gebruyk over een quam.

Ik heb voor 't meeste deel getragt suyper Duyts te gebruyken, schoon ik wel weet dat men 't so net niet en spreekt in de gewoonlyke redeneringen, maar al de men dat, het sou niet quaad wesen. Ook heb ik nergens, dat ik weet, sulc een nyt gesogt, seldsaam, en hoogdravend Duyts, dat gemcene luyden niet verstaan souden, gelyk ik wel in andere Tooneelwerken gesien heb daar 't niet te pas en quam. Ik heb mede niet noodig geoordeeld de woorden van myn Sprekers (daar ik Hollanders afge-
A 2 maakt

maakt heb) eenigsins na de bedorven Hollandse uyt-
spraak te verschikken, 't geen onse Digtters insonderheyd
de Amsterdammers gemeenlyk doen. Ik heb een afkeer
van die gerabraakte en mishandelde taal in spreken of
schryven te gebruyken, sonder dat ik die in de Tooneel-
spelen misprijsen kan daarse een levendige verbeelding
helpt maken, maar myn Bedryvers, meestendeel geen
Lyzden van d' alder-geringste slag sijnde, mogen wel een
goede taal spreken sonder dat het vreems hoeft te schij-
nen. Die het eerste Bedryf te lang vind, om het derde
Tooneel dat ik 'er in gestanst heb, sou wel gelijk kunnen
hebben, maar de nieuwe vinding, die niet van my, maar
t' eenemaal van een ander is, heeft my soo behaagt, dat
ik niet heb kunnen laten die ergens in dit stuk plaats te
geven. 't Verhaal van den Iager, dat in 't Frans is, heb
ik onvertaalt gelaten, uyt onkunde van de woorden die
de Iagt eygen sijn. Onse spraak, weet ik wel, heeft 'er
andere als de Fransche, soo dat ik hier niet hebben kon-
nen doen als op de plaatsen daar gehandeld word van
Kaart-spelen en Danssen, waar ontrent onse Lands-
lieden sig van de Fransche Konst-woorden dienen. om het
gebrek van het tweede bedryf door dese uytlatinge
veroorzaakt te vervullen, heb ik 'er twee Quel-geesten
van myneygen vinding aangevoegd, diemen ligtelyk
van die van Moliere onder scheyden sal.

Ik heb het spel op sijn Hollands willen toestellen, waar-
om ik eenige dingen agtergelaten en verandert hebbe,
die ik op de hedensdaagse Hollandse wyze niet passen
kon. De namen van de Speelders heb ik evenwel verge-
ten te veranderen: het waar nog ligtelyk te doen, maar
ik agt het niet seer noodzakelyk, om dat de namen selden

in het rym komen, en dat 'er ook veel geboorene Nederlanders gevonden worden die geen Dnytse namen hebben.

Ik heb getragt van de fin van mijnen Schryver nergens verre af te wyken, ook sijn woorden behoudende, soo veel als ik die met de nood-dwang van 't Rym, en d' eygenschap van onse Taal over een twist te brengen.

De mislagen van dit maaksel, die uw schryander oordeel genoegsaam ontdekken sal, sult gy gelieven, als sy eenigzins verdragelyk zyn, in een nieuwen Rymmer te verschoonen. Andere, die gy dit werk laat sien, mogen daar van denken en spreken na haar goed denken, het sal voordeel nog schade toebrengen aan den Maker, die gy, dit bid ik u, aan niemand sult doen kennen.

Indien ik in dese oversettinge uwe begeerte en verwagtinge niet gelukkig genoeg voldaan heb, ik zal my in dit ongeval moeten troosten met de hoope van in andere gelegentheden my beter te sullen qnyten van de pligten die ik schuldig ben, tot dankbaarheyd voor de menigvuldige weldaden, die gy bewesen hebt aan my,

Uwen gehoorfamen Dienaar, en
toegedanen Vriend,

Die gy kent.

NA-

N A M E N
D E R
H A N D E L A A R S.

- ERASTUS, Edelman.
 LA MONTAGNE, Syn Knegt.
 ORPHISE, Meestresse van Erastus.
 ALCIDOR. }
 THEPHILUS. }
 LISANDER. }
 ALCANDER. }
 ALCIPE. } Quel-geesten.
 LUCIDOR. }
 TERMINIUS. }
 CARITIDES. }
 ORMIN. }
 FILINTE. }
 ORANTE. } Juffers.
 CLIMENE. }
 DAMIS, Voogd van Orphise.
 L'EPINE, Syn Knegt.
 LA RIVIERE, met 2 Makkers, Dienaars van Erastus.

D E
QUELGEESTEN;
 B L Y - S P E L.
E E R S T E B E D R Y F.

*Het Toneel is een openbare wandel-
 plaats met Geboomte beplant.*

E E R S T E T O O N E E L.

Erastus, La Montagne.

Erastus.

At ster, δ Hemel, is 't, daar 'k onder ben geboren,

Dat my altijd, en waar ik wesen mag,
 Quel-Geesten, die mijn siel vermoorden, sijn
 beschooren!

'k Ontmoet 'er alle daag weer van een nieuwe slag:
 Maar d'alderSlimst' is uog de vent van desen dag.

Ik dagt in eeuwigheyd niet van hem af te raken,

En heb geen kleyn getal vervloekingen gedaen
 Op myn onnoos'le lust, die my 't besluyt dee maken,
 Van naar het middag-maal na 't Schou-burg toe te gaan:
 'k Verwagte daar vermaak, maar heb' er voor myn sonden

DE QUEL-GEESTEN,

Ellendiglijk een harde straf gevonden.

Ik voel my nog daarom vol toorn in myn gemoed;
Soo dat ik u de saak verhalen moet.

Ik was op 't Schou burg, en gefind een Spel te hooren,
Daar my veel lofs van was gefeyd te vooren;
Een yder hield fig ftill, het spelen nam begin.

Daar komt'er een, niet schaars met lint behangen,
En ftapt met dol gefwier, vol wind het Schouburg in:
Sa, roept hy, fluks, pas op, om my een stoel te langan.
Syn groot getier verbaaft een yder die het hoort,
En 't fchoonfte deel van 't Spel werd dus door hem ge-
ftoord.

Ag Hemel! dagt ik doe, en fal 't u noyt behagen,
Dat ik myn Lands-luy fig wat wijffelijk fie dragen,
En moeten fy soo openbaar

Op een Tonneel van haar gebreken,
Selfs een vertooning doen, en maken alles waar
't Geen onfe Buuren steeds tot onfe fchande fpreken,
Ter oorfaak van ons mal gebaar.

Ik trok myn fchouders op, vol fpyt en ongenoegen,
De Speelders wilden fig wêr na haar rollen voegen:

Maar daar is nieuw geraas gemaakt door defen quant,
Als hy fig plaatfen fou, want met feergroote fchreden
Quam hy dwars over 't Schouburg treden,

En fchoon hy litten kon aan dees' of geene kant,
Heeft hy fijn stoel vlak voor in 't midden neêrgeplant,
En met fijn breeden rug d'aanfchouwerftoe te keeren,
Haar meeftes-deel 't gefigt der Speelders doen ontbeeren,
Een ander fou befchaamd geweest fijn om 't gerugt

Dat onder 't volk hierom is opgerefen;
Dog hy en liet fig daar niet aan gelegen wefen,
Maar bleef 'er valt en pal, tot yders ongenugt,
En van die plaats en waar hy noyt gekomen,
Indien hy, tot myn ramp, my niet en had vernomen.

Hy voegde fig ftraks aan myn fy,
Hoe vaard gy? laat ik u omhellen, fey hy my.

'k Wierd

*k Wierd ſchaam-rood, mits elk een ſijn oog en naer
my wende,

Om dat dien Los-kop my, ſoo 't ſcheen byſonder kende.
De kennis was ſeer kleyn, maar evenwel men ſiet

Dat ſulke menſchen op een niet

Een groote kennis willen bouwen,

En ſtraks in ommegang ſig ſeer gemeenſaem houwen.

Ik had terſtond ſeer veel onnut gevraag van hem,

De ſpraak der ſpeelders was ſoo luy niet als ſijn ſtem:

Hy wierd van elk vervloekt, en ik, om ſoo ſijn praten

Te ſtutten, bad dat hy my 't hooren toe wou laten.

Hoe, ſey hy, ſaagt gy noyt dit Spel?

De duyvel haal my, *k vind het aardig,

*k Ben daar geen eſel in, en weet de wetten wel

Die een Tooneel-ſtuk pryſens waardig

Doen ſyn, en daarom is 't, dat ſeker groote Geest

Altoos ſijn Spelen, eer hy s'uytgeeft, voor my leeft.

Doe ging hy my van 't Spel een kort begryp uytleggen,

Op yder uytkomst moeft hy my te voren ſeggen

Wat dan geſchieden zou, ſelfs ſprak hy overluyt

't Geen hy van buyten kon, eer als den Speelder, uyt.

My holp geen tegenspraak, *k moft in die quelling weſen,

Tot dat hy lang voor 't eynd van 't Spel is opgereſen;

Want volk van weytſe ſwier wagt ſig voor alles wel

Van 't luyſt'ren naar d'ontknooping van een Spel.

Ik gaf den Hemel dank, om dat ik mogt vertrouwen,

Dat nu, na reedlijkheyd, myn plaag eens op ſou houwen;

Maar ſoo goed koop quam ik 'er geensins af:

Want hy begon op nieu my 't hooft te quellen,

Met van ſijn daden te vertellen,

En met ſijn deugden my op 't grootſte voor te ſtellen,

En 't goed geluk dat hem de Min by Vrou-luy gaf;

Syn paarden wierden niet vergeten,

En hoe hy op het Hof in gunſt was, moeft ik weten,

Mits hy my daar, wanneer ik wou,

Van ganscher harten dienſt doen ſou.

Ik boog myn hoofd, om schyn van dankbaarheid te
maken,

En sogt vast middel om met eeren weg te raken;

Hy merkte dat ik my bewoog om heen te gaan,

Ik ga met u, sey hy, 't volk is hier al van daan.

Wy gingen uyt. Doe deef hy my nog meerder lijden,

Kom, sey hy, laat ons wat met myn *Cales* gaan rijden;

s'Is net en aardiglijk gemaakt,

Waarom verscheyde groote Heeren

Een van de selve slag begeeren,

Soo dat den Maker seer daar mee aan werk geraakt.

Ik dank u, seyde ik, wild myn weygering verschoonen,

Daar is een maal, het geen ik geven moet, bereyd.

Ha! sprak hy, als uw vriend meen ik dat by te wonen,

Hoewel ik aan een Graaf myn komst heb toegeseyd.

Ik sey, 'k heb niet genoeg bereyden laten

Voor luyden van uw staat, die 'k op een kleynigheid

Niet nooden derf. O neen, gaf hy my tot bescheid,

Ik seg 't u met vrypostigheid,

Dat ik om met u wat te praten

Het maar alleen heb aangeleyd.

Ik sweer u, dat ik tragt de groote Gasteryen,

Mits ik se moe ben, te vermyen.

Maar, seyde ik hem, dien Heer maakt op uw komst al staat,

Dies is 't niet reed'lijk dat... Ey, sprak hy, wat een praat,

Wy kennen altermaal malkanderen als vanden,

Ik kan myn tyd-verdrijf by u veel soeter vinden.

'k Was op myn zelf misnoegd, vol droefheyd en berou,

Om dat myn vond soo slegt een uytslag had genomen,

En wist niet waar ik nu myn toevlugt nemen sou,

Om van een pyn, die my ging dooden, af te komen.

Daar quam terwijl een koets van kost'lijk maaksel aan,

Van achter en van voor met Dienaars overlaân,

Die met een groot gedruys is voor ons blyven staan:

Hier quam een Jongman uytgetreden

Seer treff'lijk in gewaad. Myn Quel-geest liep terstond

Seer

Seer wind'rig na dien Heer, die ook niet stil en stond;
 d' Omheltingen die sy daar op malkand'ren deden
 Vertoonden fulke driftigheden,

Dat yder, die het zag, fulks wonderbaarlijk vond.
 En onderwyl dat sy sig diep in Hoff'lijkheden
 Verwarden met gedraay en wringen van haar leden,
 Ben ik, niet sprekende, heel stil van daar gevlugt:
 Na dat ik langen tijd had in de smert gesugt,
 En hem verwent die my, door sijn halfstarrig teemen,
 d' Uur van myn Lief bestemd, belette waar te nemen.

La Mont. Het leven heeft vermaak en moeylijkheden in;
 't Is altijd niet, myn Heer, gelijk 't ons sou behagen.
 Elk moet'er hebben hier op aarde die hem plagen;
 't Sou, sonder dat, den mensch te seer gaan na sijn sin.

Erast. Maar onder al de menschen die my qullen,
 Moet ik myn Liefsten's Voogd nog voor de quaadste
 tellen:

Hy breekt de hoop die sy aan myn begeerten geeft,
 En sy, om dat hy soo myn Liefde wederstreeft,
 Derft my maar sien als hy daar van geen kennis heeft.
 'k Vrees dat myn tijd al is verstreken;

Dit is de areef, daar wy malkander moeten spreken.

La Mont. d' Uur die van een Meestres gestelt is trekt sig
 uyt,

Een oogenblik versuim word selden naauw genomen.

Erast. 't Is waar; ik moet nogtans Orphises gramschap
 schroomen,

Dewijl myn groote Min een niet tot misdaad duyt.

La Mont. Soo die volmaakte Min, die sig hier wel komt
 toonen,

By u dus van een niet een misdaad maken kan,
 Haar suyv're liefde wil't geen gy misdoet verschonen,
 En maken tot uw loon ook weêr een niet daar van.

Erast. Maar meent gy dan in ernst, dat sy my sou bemien-
 nen?

La Mont. Hoe! speelt dan daar ontrent nog twyff'ling in
 uw sinnen? *Erast.*

DE QUEL-GEESTEN,

Erast. Og feer befwaarlijk kan een regt verliefd gemöed
In diergelijk geval fig heel verfekerd houwen.
Men vleyt fig menigmaal, het geen my forgen doet;
En 't geen ik 't meeste wens der ik het minft vertrou-
wen.

Maar laat ik sien dat ik die Schoon' ontmoet.

La Mont. Myn Heer, uw das hangt fcheef.

Erast. Daar is niet aan gelegen.

La Mont. Met u verlóf, myn Heer ik fchikfe wat ter
degen.

Erast. Ay, gy verworgt my, gek, laat flegts de das fo ftaan.

La Mont. Laat ik wat met de kam. . .

Erast. Wat dwaasheid komt u aan?

Uw kammen heeft myn hoofd by na een oor doen
miffen.

La Mont. Uw fchouder-ftrik. . .

Erast. Gy neemt te veel bekommerniffen,

Laat blyven.

La Mont. Maar s'is los.

Erast. Ik wil dat die foo fy.

La Mont. Ten minften dan veroorloft my,
Als een byfond're gunft, uw hoed wat afte vagen,
Die feer beftoven is.

Erast. Wel vaagt, als 't wesen moet.

La Mont. Wild gy een hoed die fo gefield is dragen?

Erast. Ik bid u dat gy u wat fpoed.

La Mont. 't Waar fonde.

Erast. 't Is genoeg.

La Mont. Gelieft nog wat te toeven.

Erast. Hy moet myn lijdszaamheyd ten uytterften be-
proeven.

La Mont. Waar hebt gy dog den hoed foo vuyl gemaakt,
myn Heer?

Erast. En kryg ik defen hoed noyt uyt uw handen weêr?

La Mont. Nu is hy fchoon.

Erast. Geef hier.

La Mont. Latende den hoed vallen.

Hou!

Erast.

Nu hy is gevallen,
Sal ik 'er heerlijk meê gaan brallen,

De pokken....

La Mont.

'k Sal het ras wat af doen.

Erast.

Neen, dat 's uyt.

De droes vaar in een knegt, die soo sijn Meester bruyt,
En niet en doet als hem mishagen en verveelen,
Met dat hy over al de neus-wys in wil spelen.

T W E E D E T O O N E E L.

Orphise, Alcidor, Erastus, La Montagne.

Erastus.

MAar sie 'k Orphise niet, ja sy komt ginder aan.
Waar spoed sy sig soo heen? wie mag daar by
haar gaan?

*Hy groet haar so als sy voor by gaat, en sy keert
het hoofd om.*

Hoe! my op dese plaats t'aanschouwen,
Voorby te gaan, en sig als vreemd van my te houwen,
Wat sal ik denken? seg, spreek vry in dit geval.

La Mont. 'k Vrees moey'lijk u te sijn, dies seg ik niet met
al.

Erast. Gy sijt het in der daad met niet met al te seggen,
Terwijl mijn ziel soo fel gepijnigd wert.

Antwoord dog iets aan myn verslagen hert:

Hoe oordeeld gy dat ik dit uyt moet leggen?

Segt uw gevoelen.

La Mont.

Neen, myn Heer, 'k swijg liever stil,
Dewyl ik nu niet meer de Wys-neus spelen wil.

Erast. De drommel haal de nar! gaat volgt haar op haar
treden,

Siet waar sy blyven, maakt ontrent haar steeds te sijn.

La Mont. wederom komende.

Van ver?

Erast. Ja.*La Mont. wederom komende.*

Sonder dat sy't sien, of dat ik schijn

Haar na te sijn gestuurd.

Erast. Neen, 't heeft meer grond op reden

Dat gy het haar rond uyt bekend

Gaat maken, dat ik u om haar te volgen send.

La Mont. wederom komende.

Vind ik u dan weêr hier?

Erast. Den hemel moet u plagen!De wereld dunkt my kan geen grooter Quelgeest
dragen.*La Mont. gaat heen, en Erast. vervolgt.*

Hoe seer ben ik ontsteld! 'k sou vry sijn van die pijn,

Indien 't my was belet hier op dees' uur te komen.

Ik dagt dat alle ding gans na myn sin sou sijn,

Maar 'k heb hier tot myn ramp het tegendeel vernomen.

DERDE TOONEEL.

*Théphilus, Erastus.**Théphilus.***M**Yn Heer, dewijl ik klaar bespeur uyt uw gelaat,
Dat gy swaarmoedig sijt, kom ik my by u voegen,
Om u een weynig aan de praatTe brengen, want ik sie het aan met ongenoegen,
Dat gy in eenigheyd dus mymerende gaat.*Erast.* Gy doet te veel voor my, myn Heer, ik bid u laat
Uw kranken nauw hulp om mijnen't wil niet wagten.*Théph.* 't Is waar, ik heb 'er vyf of ses in slegten staat,
Daar Naam-doctoren haar toe bragten;Want doe 't verhoeteld was, versogt men eerst myn
raad.

Ik

Ik meen nogtans . . . .

Erast. Laat dog die luyden niet verlegen.

Thepb. Ik kan myn konst aan haar nog in een uur niet plegen,

Gelijk ik geeren sou. Ik kom nu van een plaats,
Daar ik te middag at met vier natgier'ge Maats,
Die lustig wyn op dees' en die gesondheid dronken:
So dat ik tegen dank een glas twee dry te veel

Heb moeten jagen door de keel.

Heer Doctor doet bescheyd gelijk ons is geschonken,
Washaar geduur'gen roep. Sy noemden dat bescheyd;
Maar is 't geen onbescheydenheid

Met overmaat van drank een goeden Vriend te quelen,

En sijn gesondheid gants r'ontstellen?

Nu doet het hoofd my seer, de werking van myn zwaag
Word door de wyn belet, en ik en sou van daag

Niet seer bequaam tot myn beroeping wesen,
Indien ik door de Thee my niet en ging genesen.

Myn Heer, ey lieve gaat dog mee

Tot mynent, om de proef te nemen van een Thee,
Die my nog onlangs is uyt Indiën gesonden,

En ongemeen in deugd van kenders word bevonden.

Erast. Ik vond noyt groote smaak in dees' Uythcemsche drank.

Thepb. Is 't mogelijk, daar die so lieflijk in de mond is.

Myn Heer, gebruyk se maar eens veertien dagen lank,
Ik wed gy segt dat Thee seer lekker en gelond is.

Wanneer men is aan Thee gewend,

Dan is het dat men eerst te deeg haar kragten kent,
Thee maakt een frisse mond met witt'en valte tanden,

Daar is geen beter drank ter wereld voor den dorst.
s' Is heylsaam voor de keel, s' is dienstig voor de borst

De maag en d'ander' ingewanden,

Ja 't gantsche ligchaam door voor 't bloed,

Het geen sy sijnder worden doet.

DE QUEL-GEESTEN.

De Thee geneeft een menigte van qualen,
 Daar ik 'er maar een deel van fal verhalen;
 Verkoudheyd, Kinchoest, Huyg, ontsteking in de
 Keel,
 Koorts, Teering, Waterfugt, Jigt, Koude-pis,
 Graveel,
 Buykloop, Hardlyvigheyd, Darm-krimping, Spee-
 nen, Wormen,
 Engborstigheid, Blaau-schuyt, Roos, Pokjes, Vie-
 righeyd,
 Hertklopping, Roodeloop, ja zelfs swaarmoedig-
 heyd,
 Welk laatste quaad u schynt niet weynig te bestor-
 men.

Drinkt Thee, myn Heer, drinkt Thee, het sal nog
 beter sijn

Voor uw droefgeestigheid als wyn.

De Thee heeft ook voor sinkingen in d'oogen,
 En voor hardhoorentheyd een sonderling vermogen.
 Sy doet veel deugds aan 't breyn, en maakt de men-
 schen wys,

Dit is een kragt die ik 'er meest in prys.

Thee-water scherpt de lust tot eten,
 't Ontlast het lighaam wel, ja 't doet vergif uyt-
 sweeten.

Geen nat op aard en is soo kragtig nog soo eel;

Nogtans al dronkt gy nog soo veel,

't Sal noyt aan uw gefondheyd schaden:

Ik derf wel agter een twee honderd kopjes laden.

Erast. De Thee staat evenwel soo diep niet in de gunst
 Van menig Oeff'naar van uw kunst.

Thepb. Ik weet wel dat een deel waan-wijse Naam-
 doctoren

Quaad derven spreken van dit kruyd,

Maar noyt en sult gy daar gegrond bewijs van hooren:

Dies vallen sy daar slegt mee uyt.

Die Thee veragters sijn gemeenlik van die Heeren,
Die by *Hippocrates* en by *Galenus* sweeren,

En bidden haar bykans als Goden aan:
En mits sy noyt iet nieus en willen leeren,
Soo last'ren sy al 't geen sy niet verstaan,

En volgen d'oude trant, al sou 't den sieken deeren.
Den eenen jagen sy de siel

Ten lyy' uyt door een plas van walgelijke sappen;
Den and'ren doen sy 't leste bloed aftappen
Het geen hem nog in 't leven hiel

Ik hoop in 't kort de Mannen aan te wijsen
Dat sy maar Moordenaars en Botterikken sijn:
Ik sal daar toe een boek uyt geven in 't Latyn,
Waar door ik niet beoog mijn kennis te doen prij-
sen;

(Een ware Filosoof versmaad dien yd'len roem)
't En is ook niet uyt haat dat ik haar doen verdoem:
Ik soek maar door dat schrift de waarheyd soot' ont-
dekken,

Dat die mijn naasten mag tot nutte leering streken.
Dan sal men sien, dat veel die voor Doctoren gaan
Van groot' ervarentheyd in siekten te genesen,
Nog de beginselen niet half te deeg verstaan
Van d'ed'le konst, waar in sy meesters willen wesen.

Erast. 'k Geloof wel, al versta ik ook die dingen niet.
Dat uwe stellingen niet sijn te wederleggen.

Thepb. Mijn Heer, gy sult dat eerst met reden kunnen
seggen,

Als uw verstand eens klaar in mijn gevoelens siet.
Laat ik daar toe met een uw herssens wat bereijden,
Met tien of twintig kopjes Thee.

Erast. Ik dank u seer mijn Heer, 'k wagt iemand daar ik
Meê

Te spreken heb.

Thepb. Seer wel, ik sal dan van u scheyden,
'k Verzoek maar d'eer van op een and'ren dag

DE QUEL-GEESTEN,

U aan myn huys te sien, en met myn Thee t'ont-
halen.

Erast. Mijn Heer, dat is een saak die ik niet weyg'ren
mag,

Mits Thee soo heylsaam is voor veelderhande qualen.

Den Doctör gaat heen.

Hoe heeft dien Doctör my met sijn gefwets gequeld!

My dunkt dat hem het breyn is door de Thee ont-
feld:

Al had de Thee die schoone kragten,

Daar hy soo veel van heeft geseyd,

Indiense d'oorzaak is van sijn laatdunkentheyd,

Sal ik my van dien drank myn leven lang wel wagten.

VIERDE TOONEEL.

Lisander, Erastus.

Lisander.

'k **H**Eb onder dit geboomt u al van ver gekent,
Myn Heer, en straks daar op mijn gang tot u
gewend.

Ik moet u, als mijn Vriend, eens een *Courant* doen
hooren,

Die van myn maakfel is, vaar van de wijs al d'ooren
Der kenders aan het Hof vernoegd:

Van meer als twintig sijn daar woorden op gevoegd.

'k Heb Goed'ren, Adel, en een reed'lijk ampt daar
neven,

En mag in Holland met genoegsaam aansien leven;

Maar 'k wou niet, om al 'tgeen ik daar heb opgeteld,

Dat ik die Sang-wijs niet en hadde t' saam gesteld.

La, la, hem, hem, ey wild uw aandagt hier toe ge-
ven.

Hy singt sijn Courant.

Gaat dat niet schoon?

Erast.

Erast.

Og ja.

Lisand.

't Eynd heeft wat geeftigs in.

Hy fingt het eynde wederom 4 of 5 maal agter malkander.

Hoe vind gy nu de wijs?

Erast.

Gewiffelijk feer aardig.

Lisand. Den dans, die ik daar op gemaakt heb, is niet
min,

Voornaamlijk de *figuur* is gans verwond'rens waardig.

*Hy fingt, fpreekt, endanst' tegelyk, endoet Erastus de figu-
ren van de vrouw maken.*

Dus danst deman, waat na de vrou dus danffen sou:

Nu 't famen: dan van een, endaar moet sy nu komen.

Hebt gy die kleyne trek van *feint'* in agt genomen?

Die *fleuret*, die *coupés* in 't loopen na de vrou?

Nu rug aan rug, endan van voor op haar gedrongen.

Wat dunkt nu hier van?

Erast.

't Sijn uytgelefen fprongen.

Lisand. Voor my, ik lagh'eens met Dans-meesters.

Erast.

'k Sic dat klaar.

Lisand.

De *passen* dan. . . .

Erast.

Sijn treffelijk voorwaar.

Lisand. Wel, wild gy dat ik u uyt vrindfchap die fal
leeren?

Erast.

'k Heb waarlijk tegenwoordig war

Dat my beler.

Lisand. 't Sy dan, wanneer gy 't fult begeeren.

So 'k nu de woorden by my had,

Wy fouden die te famen lefen,

En sien eens welke dat de beste mogten wesen.

Erast. Na desen eens.

Lisand,

Vaard wel. *Baptist'* myn waarde vrind

Weet niet van mijn *Courant*, 'k moet sien dat ik hem
vind:

Wy fijn feer eens gefind in *Muficale* faken,

En 'k fal hem bidden daar *partyen* op te maken.

Hy gaat heen gedurig fngende.

Erast. DE QUELGEESTEN,
 Og! moet d'aansienlijkheyd van staat,
 Waar meê men alles wil bedekken,
 Ons daaglijks dwingen tot het dulden van veel gek-
 ken,
 Uyt een beleefdheyd, die soo verre dikwils gaat,
 Dat wy ons self daar door verneeren,
 Om met loftuyttingen haar dwaasheyd te vereeren.

V Y F D E T O O N E E L.

La Montagne, Erastus.

La Montagne.

ORphise is nu alleen, en komt van dese sy.
Erast. Og hoe ontroerd gevoel ik my!
 Ik kan myn liefde tot die wreede niet verlaten,
 Myn reden evenwel wil dat ik haar sal haten.

La Mont. Myn Heer, uw reden weet niet eens wat sy
 begeerd,

Nog dat een Juffer 't hart soo kragtig overheerd.
 Schoon wel gegronde reên een minnaar toornig ma-
 ken,

Een woordje van sijn Lief, vereffend weêr veel saken.

Erast. Helaas, 't is waar, ik voel alrêe dat haar gefigt
 In al myn gramfchap my nog tot ontfag verpligt.

S E S D E T O O N E E L.

Orphise, Erastus, La Montagne.

Orphise.

IK kan seer weynig vreugd bespeuren in uw wesen.
Erastus, sou mijn komit u wel misnoegd doen we-
 sen?

Wat is 't? wat schort u dog, en om wat ongenugt
 Is 't dat gy nu dus in myn bysijn fugt?

Erast.

Erast. Ag wreede, hoe kont gy my vragen
 Wat dat myn droevig hart soo doodelyk mag plagen?
 En is het niet een werk van een boosaard'ge geest,
 Dat gy u als onwetende wild dragen,
 En 't gene daar gy selfs sijt oorzaak van geweest?
 Die man daar ik u flus meê heb voor by sien komen...

Orph. Is dat het geen gy soo ter herten hebt genomen?

Erast. Spot, ongenadige, nog met myn ongeluk.
 Ondank're, 't voegd u niet te lagchen in myn druk.
 Ik kan de swakheyd die 'k voor u heb niet verbergen;
 En gy misbryukt s' om dus myn minne-brand te ter-
 gen.

Orph. 't Is seker lagchen's waard; 'k beken gy sijt wel mal,
 Dewyl gy u soo seer ontsteld in dit geval.
 De man daar gy van spreekt, ver van my te behagen,
 Is een daar van ik my met loosheyd heb ontslagen;
 Een Quel-geest, van dat slag van sot-beleefde maats,
 Die niet en lijden, dat een Juffer op een plaats
 Alleen sy, maar terstond met soete taal haar komen
 Een hand aanbieden, die met spijt werd aangenomen.
 Ik veynsde weg te gaan, om met gevoeglykheyd
 Myn oogmerk voor hem te bedekken:
 Hy heeft my by de hand tot aan myn koets geleyd.
 Dus wist ik 'van dien mensch my met der haast 't ont-
 trekken,

En kom langs d'and're weg u by.

Erast. Orphise, mag ik op uw redenen vertrouwen,
 En is uw hart gans ongeveynsd voor my?

Orph. Ik vind u seker soet met sulken praat te houwen.
 En ik verschoon my vast op uw onnut geklag;
 'k Ben nog t'onnoosel, en myn malle goedheyd...

Erast. Ag!
 Myn al te strenge Schoon', en wild u niet verstooren,
 'k Geloof nu blindeling. alleen op uw gesag,
 Al wat uw mond my sal gelieven te doen hooren.
 Bedriegd, indien gy wild, een armen minnaar vry;

DE QUEL-GEESTEN,

Ik sal ontzag voor u behouden tot myn sterven.
Verwerpt myn min, laat my geen wedermin ver-
werven,

Bemind, daar ik het sie, een ander boven my.
Ja alles wil ik wel van myn Meestres verdragen,
*Sal my de dood aandoen, maar 'k sal 'er niet van
klagen.

Orph. Wanneer soodanige gevoelens in u sijn,
Sal ik van myne kant ook weten te betoonen....

S E V E N D E T O O N N E E L.

Alcander, Orphise, Erastus, La Montagne.

Alcander.

MYn Heer een woord. Me juffer wil verschoo-
nen,
Soo 'k door geheym gesprek onhoff'lyk by u sehyn.

Sy gaat heen.
Mijn Heer, ik kom ongeern u dit verfoek voordra-
gen;

Maar mits een keerel my daar even t'onbeleefd
En t'onverdragelijk met hoon bejegt heeft,
Soo wens ik dat gy straks, (de saak lijd geen verdra-
gen)

Uyt mijnen naam hem voor de kling gaat dagen.
Gy weet, dat ik met vreugd, in diergelijk geval,
U in de selve munt het weër vergelden sal.

Erastus hebbende eenige oogenblikken sonder spreken gen eest.
Ik wil my self hier niet door snorkery beroemen;
Maar 'k heb my eer Soldaat, als Hoov'ling kunnen
noemen.

*k Heb veertien jaar gediend, en agt my wel in stand,
Van my gevoeghelijk een Lijfgevegt t'ont-trekken,
En niet te vreesen dat het weyg'ren van mijn hand
Hier

Hier in my tot verwijt van blooheyd oyt kan strekken.

Dit vegten brengt een mensch te deerlijk in de ly:
Want onsen Prins en is geen Vorst in Schildery,
Maar oeffend strenge straf aan die geen wetten ag-
ten.

Hy houd de grootste van het Land
Daar door in pligt, en doet daar in (namijn ver-
stand)

Het geen men van een deftig Vorst sou wagten.
Al heb ik harts genoeg, als ik hem dienen moet,
Tot iets dat hem mishaagd ontbreekt my gans de
moed.

Mijn pligt is, van sijn wil mijn hoogste wet te maken;
Soekt iemand anders, die daar tegenaan wil gaan.
Mijn Heer, ik spreek rond uyt, en ben in and're saken

Altijd bereyd om u ten dienst te staan.
Vaard wel. Hoe quellen my de moeyelijke men-
schen!

Waar heen vertrok sig straks 't lief voorwerp van
mijn wenschen?

La Mont. 'k Weet niet.

Erast. Maakt dat gy 't weet, en soekt haar over al,
Terwijl ik in dees' dreef u weêr verwagten sal.

*Eenige nieuwsgierige komen rondom hem swieren om hem te ken-
nen, en maken dat hy voor een weynig tijds vertrekt.*

T W E E D E B E D R Y F.

Het Tooneel is een openbare wandel-plaats.

E E R S T E T O O N E E L.

Erastus.

WEl, sijn sy eynd'lijk weg, mijn moeyelijke quanten?

Het regend hier sulck volck, dunkt my, van alle kanten.

Ik vindse, schoon ik van haar vlugt,

En tot mijn meerder ongenugt,

'k Vind die niet daar mijn hart om sugt.

't Heeft maar een korte tijd gedonderd en geregend,
Mits my op dese plaats nog soo veel volks bejegend.

Og of de gunst des Hemels door dit weêr

Maar al die menschen had verdreven,

Die moeylijkheyd aan iemand geven!

Ik sie de Sonne daald al seer,

En 't geen my wonder geeft, mijn knegt komtnog
niet weer.

T W E E D E T O O N E E L.

Alcipe, Erastus,

Alcipe.

GOên dag.

Erast. Hoe, moet men dan mijn liefde steeds belletten?

Alcip. Mijn Heer, vertroost my in een seltsaam spel
Piquetten,

Het

Het geen ik gisteren verloor,
 Aan *St. Bouvain*, die kruk, die ik wel vijftien voor
 En daar de voor-hand by wil geven, en nog winnen.
 Hoe leyd dat donders spel my 't sedert in de finnen!
 't Sou niet onreed'lijk sijn, soo 'k sey, de duyvel haal
 Om soo verdoemden spel de Speelders al te maal:
 't Is om in 't openbaar sig selven op te knoopen.
 Ik was op twee naar uyt, den anderen moest hoopen
 Op *Pic* voor 't minst. Ik geef; hy neemt ses kaarten
 aan,

En vraagd of ik het spel op nieu wil laten gaan:
 'k Seg neen, om dat ik sag dat ik van all's voorsien was.
 Aanmerkt mijn ongeval, gy sult verwonderd staan,
 'K had harten aas, daar by Heer, knegt en agt en tien
 was

Als ook het klav'ren aas. Met bondig overleg,
 Dewyl ik my op 't *point* moest houden, werp ik weg
 Deschuppen vrou en tien, met heer en vrou van ruy-
 ten.

Ik krijg nog harten vrou, soo dat gy kond besluyten
 Dat ik van harten net een vijfdien hoogsten had.
 Mijn tegenstander komt, wie drommel sou dat seg-
 gen!

In slegte ruyten daar een selden dans neêr leggen,
 En ruyten-aas daar by: Nogtans al had hy dat,
 't En gaf hem nog geen *Pic*; my kon geen vrees ont-
 stellen,

Ik dagt ten minsten wel een arme twee tetellen,
 Al had ik ruyten-heer verworpen met de vrou.
 Vier schuppen speeld hy na sijn seven ruyte-bladen,
 Dit brengt my op het lest in twijffelend beraden
 Welk aas ik best behouden sou.

'k Geef dat van harten toe, en soo my dunkt met re-
 den;

Vier klavers had hy weg gesmeten, wonder lot!
 En 'k sie my door een harte ses *Capot*:

Ik stond verstomd van spijt, 't moest egter sijn geleden.

Gaat dit verlies, dat elk voor gruwlijk agten sal,
Niet billik mijn geduld te boven,

Die 't niet gesien en heeft kan die het wel gelooven?
Antwoord hier op, myn Heer.

Erast. De wond'ren van 't geval
Syn aldergrootst in 't Spel.

Alcip. Gy moet u oordeel geven,
Of ik hier door met regt tot gramschap werd gedreven;

Want overweegd ons beyder spel,
'k Heb 't daarom in myn sak. Dit 's 't myn, besiet het wel,

En dit . . . . .

Erast. Ik heb het al gevat uyt u vertellen
En vind niet vreemd, dat dit u geeft kan quellen;
'k Heb iets te doen het geen my van u scheiden doet.
Troost gy u maar in dese tegenspoed.

Alcip. My troosten? neen de spijt sal steeds mijn hert
bewoonen

Die 'k door die slag ontving, die 'k wel een donder-
slag

Ja erger noemen mag.

Ik wil 'took, by mijn siel, aan al de wereld toonen.

Hy gaat heen, en seyd by herdenkinge.

Twee asen, harte ses . . . .

Erast. Waar ben ik hier belend!

'k Vind narren over al waar ik my henen wend.

B L Y - S P E L. 27
D E R D E T O O N E E L.

Erastus, La Montagne.

Erastus.

HOe laat gy my naar u met ongeduld verlangen.
La Mont. Myn Heer, ik heb soo veel als't moog-
lijk was, myn gangen

Verhaaft.

Erast. Brengt gy my nu van mijn Meesters bescheyd?

La Mont. Ja, want de Juffer, daar gy uw genegentheyd
Op hebt gevest, heeft my geheeten

Uietste seggen

Erast. Wat? ik wou 't alreets wel weten,
Seg op dan.

La Mont. Lust het u te hooren wat het is?

Erast. Ja, ras.

La Mont. Myn Heer, gy sult, soo 't u geliefd, wat
wagten.;

'k Ben buyten aassem, want ik liep met al myn krag-
ten.

Erast. Laat gy voor uw vermaak my in bekommernis?

La Mont. Mits gy begeerig sijt om dadelijk te weten
Wat uw Meestres my heeft belast

Sal ik u seggen.... help, wat loopen en wat sweeten

En was'er niet voor my aan vast

Eer ik die Schoon' heb aangetroffen!

Niet dat ik hier by u wil op myn yver stoffen,

Maar....

Erast. Maar de duyvel haal uw dwase buyten-praat.

La Mont. Sus, sus myn Heer, en word niet quaad,
Men moet sijn togten wat bedwingen,

En Seneca die seyde.

Erast. Ik seg dat Seneca

Een sot is in uw mond, dewijl hy van geen dingen
Die my belangen spreekt. Segt gy uw boodschap dra.

La Mont.

La Mont. 'k Ben immers befig met mijn boodfchap af te leggen

Uw Lief. ... Een Beesje fit daar in u hair-lok, stil,
Ik fal 't....

Erast. Laat blyven slegs.

La Mont. Die Schoone doet u feggen...

Erast. Wat?

La Mont. Raad eens.

Erast. Weet gy dat ik niet lagchen wil?

La Mont. De laft die ik van haar aan u moet overdragen

Is, dat gy hier na haar wat wagten blijft, foo lang
Tot dat fy van een deel Dorp-juffers is ontslagen:

't Bywefen van dat volk vald Hooffe menschen bang.

Erast. 'k Hou my dan op dees' plaats, die fy heeft willen
kiefen,

En fal terwyl ik wagt geen leege tijd verliefen:

Laat my wat denken, want ik heb een liedjen voor

Te maken op een wijs, die 'k haar veel fingen hoor.

Hy wandeld in diepe gedagten opgetogen.

VIERDE TOONEEL.

Orante, Climene, Erastus.

Orante.

'k **V**Ertou dat yder een my groot gelijk fal geven.

Clim. Meend gy te winnen door hardnekkig tegenftreven?

Orant Ik breng feer goed bewijs van mijn gevoelen voort.

Clim. 'k Wou dat ons beyder reën eens wierden aangehoord

By iemand van verftand.

Oran. Seer wel, 'k fiehier den regten

Al wand'len, die ons diend om dit gefchil te flegten.

Een

Een woord, soo 't u belieft, myn Heer: Gy word
gebeên

Om fcheyds-man tuffchen ons te wesen
Van sek're twist, daar uyt geresen

Dat wy verscheyden sijn van meening, in het geen
Een Minnaars liefd op 't hoogst kan toonen.

Erast. Mejuffers, wild my dog verschoonen

De saak is swaar, gy moet by wijser Regter gaan.

Orant. Die praat is gans onnut om u hier van t' ontslaan:

Uw'schrandere vernuft doet door't gerugt sig prijfen;

Men kend u wel; met regt werd u van yder een....

Erast. Vergeefd my....

Orant. Met een woord, gy sult hier vonnis wijfen;

Een oogenblik of twee moet gy voor ons besteên.

Clim. Gy gaat hier desen Heer ophouwen

Die u moet tegen sijn, want soo ik derf vertrouwen,

Hy sal ons seggen dat het mijn gevoelen wint.

Erast. Kan ik nu mijne schelm die sorg in 't hoofd niet
steken,

Dat hy om my hier af te helpen middel vind.

Orant. Ik vrees niet dat hy tot mijn nadeel uyt sal spre-
ken;

De proeven van sijn geeft sijn my te wel gebleken.

Nu dit 's ons groot geschil, of iemand die bemind

Ialoers moet sijn

Clim. Of wel, om klaarder voor te dragen

Hoe wy 't verstaan, wie 't meeste moet behagen,

Een die *Ialoers* is, of een die het niet en is.

Orant. Den laatsten is vry meer Behaaglijk, dat is wis.

Clim. En na mijn oordeel moet hy voor den eersten wij-

ken.

Orant. Ik agt, dat die het meest moet winnen op ons
hert,

Daar ons het meest' ontsag van toegedragen werd.

Clim. Ik agt dat die aan ons de meeste Min doet blijken

Meest weder-min verdiend,

Orant.

DE QUEL-GEESTEN,

Orant.

Ja; maar de Min blijkt vry

Wat beter in 't ontfag dan in de *Jaloefy*.*Clim.* Na mijn gevoelen, als *Jaloersheyd* niemands sinnen
Vervoerd, so toond fulks best, dat hy seer sterk moet
minnen.

(naars niet,

Orant. Foey, foey, en spreekt my dog van fulke Min-
In welker liefd' en haat men geen verschil en fiet,
Die in de plaats van ons all' eerbied toe te dragen,
En alle dienst te doen, ons maar gedurig plagen;
Haar siel is staagh vervuld met schendig' agterdogt,
Waar door in 't minste ding een misdrijf werd gefogt;
Om een onnoos'le daad derst haar verwijt ons tergen,
Ja haar verblinde drift sal ons wel reden vergen
Van d'opflagh van een oog: Sien wy'er treurig uyt,
Sy klagen daadlijk dat fulks uyt haar by sijn spruyt;
Of soo sy vrolijkheyd vernemen in ons wesen,
Haar mede-vryer moet dan oorfaak daar van wesen.
Haar dollen yver strekt voor regt in haar bedrijf;
Wy hooren niet van haar als morren en gekijf,
Sy willen yder een verbieden ons te minnen;
'tSijn Dwingelanden van haar eygen heerscherinnen.
Voor my, 'k wil Minnaars, die 't ontfag altoos geleyd,
Ons' heerschappy blijkt best uyt haar ootmoedig-
heyd.

(spreken,

Clim. Foey, foey, wat moogt gy my van fulke Minnaars
Die noyt om onsent wil met heete togt ontfleken,
Maar laauwe Vryers sijn, in welker vreedzaam hert.
't Verlies van haar Meestres niet eens gevreeft en
werd:Omdat sy reets de faak voor haar verskerd houwen.
Haar Liefde vald in slaap op al te goed vertrouwen;
Haar mede minnaars sijn in goed verstand met haar,
Sy laten haar de baan om ons te vryen klaar.'k Werd gram om fulken min, die soo van onrust
(vry is,Hy mind wel koeltjes, die niet voeld wat *jaloefy* is.
'k Wil dat een Minnaars siel, soo hy van herten liefd,
Met

Met angstig' agterdogt gedurig sy gegriefd,
 En dat men klaarlijk door sijn driftigheyd bevinde,
 Dat hy niet weynig werk en maakt van sijn Beminde.
 Sijn ongenoegen geeft ons dan tot blijdschap stof;
 En maakt hy 't altemets door bits verwijt wat grof,
 't Vermaak van hem dan weêr vernederd te beschou-
 wen,

Wanneer hy, met geweên, en innerlik berouwen,
 Ons om vergiff'nis smeekt van 't geen hy heeft mis-
 daan,

Is magtig onsen toorn gans over te doen gaen.

Orant. Indien men om u te behagen

Sig heftig moet in 't minnen dragen,

Soo ken ik vryers na uw sin,

Ik weet 'er meer als een hier woonen,

Die sig seer dol verliefd tot vegtens toe betoonen.

Clim. Ik weet 'er mée voor u, daar geen *jaloersbeyd* in

Te speuren is, die u een wonder-groote min

Betuygende met woorden, ondertussen

Wel soo verdraagzaam kunnen sijn,

Dat sy u souden sonder pijn

Van dertigh andere sien kussen.

Orant. Nu hoord het dat gy 't vonnis veld.

En seght wiens min gy 't hoogste steld.

Er. Mits ik hier niet dan met een vonnis af kan raken,

Soo oordeel ik, op dat gy bey vernoegen vind,

Dat die *jeloers* is meest, en d'ander best bemind;

Dus sal ik 't geen u wel gevald niet laken.

Clim. Gy vonnist geestig, maar. . . . .

Erast. Mijn uyt spraak is gedaan,

Me juffers, laat nu toe dat ik mag van uw gaan.

V Y F D E T O O N E E L.

Orphise, Erastus.

Erastus.

W At heb ik smart gevoeld, Me-juffer, door uw
 wagen. . . . . *Orph.*

Orp. Neen, 'k wil niet dat g'om my een onderhoud ver-
laat

Dat soo behaaglijk is. Gy doet verkeerde klagten,
Quanswijs als quam ik hier te laat,

Die Juffers kunnen u wel sonder my vernoegen.

Erast. Wild gy nu tegen my verstoord sijn sonder rên,
En my verwijten dat ik heb door dwang gelêen?
En wagt dog....

Orpb. Laat my gaan, en loopt u ras weer voegen
By uw gefelschap.

Sy gaat heen.

Erast. Wil den Hemel, dat van daag
Soo veel Quel-geesten, mans en vrouwen
Syn 't saam gespannen tot mijn plaag,
Om my 't genot van 't geên ik meest begeert 'onthou-
wen!

Ik volg Orphise naar, en, schoon sy weerstand bied,
Ik moet uytwerken dat sy klaar mijn onschuld fiet.

S E S D E T O O N E E L.

Terminus, Erastus.

Terminus.

Mijn Heer 't is goed dat ik u kom te *rencontreren*,
Mits ik u moet *communiceren*....

Erast. 'k Heb nu geen tijd.

Term. 'k Sal u niet lang *importuneren*,
Maar kortelijk seggen, hoe 'tmetuw *Professen* staat.
Het swaarste blijft nog *ventileren*,

En in het andere, wie sou dat *presumeren*,

Sijt gy *gecondemneert* van onse *Magistraat*.

En dat *cum omnibus expensis*.

Erast. Dat is rampsalig, maar Heer *Procureur*, myn
wens is,

Dat gy uw reden hier by laat,

En

En spreekt my morgen eens.

Term.

Ia dan is 't al te laat

Om van *appel* te *protesteren*,

Want huyden sal den tienden dag

Na 't *pronunciëren* van het vonnis *expireren*,

En mits men na die tijd niet *appelleren* mag,

Diend gy my daad'lijk 't *instrueren*,

Of 't u beliefd te *provoceren*,

Of niet.

Erast. Waarom hebt gy my dit niet eer gefeyd?

Term. Ik kom 't u immers nog by tijds *notificeren*,

Dies is het ligtlijk t' *excuseren*,

Dat ik u van een faak, die u geen vrolijkheyd

Causeren kon, niet straks en heb gaan *adverteren*,

Ik raad u dit *Proces* soo niet t' *abandonneren*,

Dat waar een groote *lacheteyt*:

Want nademaal daar meer dan eene *nulliteyt*

In 't vonnis is, moet gy het niet *acquiesceren*,

Voor hooger Regt-bank sult gy seker *triumpheren*.

Leeft die *Deductie* eens, daar is u goede faak

Soo net *geastrueerd*, die gy met groot vermaak

Sult merken, dat *party advers* moet *succumberen*,

Als gy 't *Appel* wild *prosequeren*.

Erast. Wel *appelleerd* dan slegts, gewijlgy 't soo verstaat;

Ik hoef dat tuyg daarom niet eens te lesen:

Term. Seer wel, mijn Heer, maar nog een woordjen
eer gy gaat;

Wanneer men *appelleerd*, soo moet 'er geld toe wesen.

Een honderd guldens, na mijn reek'ning, is genoeg.

Erast. Wat kost het pleyten geld! men sal 't u morgen
vroeg

beschikken.

Term. Hoord dog eens waar aan men 't moet betalen;

De boet van 't *fol appel*, beneffens 't *mandament*,

Monteerd...

Erast. Wat nut kan ik uyt dese *termen* halen,

Daar van ik niets versta, als dat s' op geld in 't end
Uytkomen.

Term. Hoe, mijn Heer! de luy sijn niet gewend
Het kostelijke geld soo los te *debourseren*;
Men moet haar eerst *specificeren*
Waar toe het strekken sal, ('t heeft ook sijn *fondament*)
Laat my in uw' *regard* dit nu ook *opserveren*.

Erast. En is 't u niet genoeg als ik u 't geld toefend?

Term. Og ja, mijn Heer, ik ga, en heb *contentement*.

SEVENDE TOONEEL.

Lucidor, Erastus.

Lucidor.

MYn Heer.

Erast. Wat sonde mag my 's Hemels toorn
verwekken,

Dat ik dus ben gebruyd met alle slag van gekken.

Lucid. Blijf staan, soo 't u geliefd, ik heb u lang gesogt,
Eer dat mijn goed geval my herwaarts heeft gebrogt.
'K moet mijn gedagten u mijn beste Vriend meê-dee-
len.

't Is u bekend, dat nu het Neederlands Tooneel

Den meesten tijd al Franse spelen

Vertoond, die ook, hoewel'er veel

Maar taam lijk sijn vertaald, d'aanschouwers niet ver-
veelen.

Erast. Gy hebt gelijk; hier mée, vertrou ik, is het uyt
Dat gy my seggen woud. Uw Dienaar.

Lucid. Hoor 't beslyt
Eer gy vertrekt. Als ik dan laat op 't Schouburg ko-
men

Een seker geestig stuk, het geen ik overset

Uyt Frans in suyver Duytsen vloeyend rijm, ik wed

Het werd met algemeen toejuyghchen aangenomen.

't Is

't Is een behaaglijk onderwerp,
En waardig dat ik daar mijn rijm-schagt wel op
scherp:

Daarom heb ik het ook voor and're willen kiezen.
'k Meen, 't sal in onse taal geen aardigheyd verliezen.
Mijn Heer, gy hebt het werk gelesen in sijn spraak,
En oeffend altemets de Digt-konst voor vermaak;
Uw oordeel heeft daarom gesag in sulc een saak.
Gy sult hier in met my van een gevoelen wesen.

Siet daar, 'k heb al een gans Bedrijf,
Met nog een Uyt-komst vier of vijf,

Van dese week vertaald, en sal 't u voorgaan lesen.

Erast. Ik bid u, doe u self die moeyte dog niet aan,
'k Moet om een seek're saak, die spoedig diend ge-
daan,

Mijn afscheid aanstonds van u nemen.

Luid. Een woord nog maar. Ik haat het lang en moey-
lijk teimen

Van die een ygelijk, 't sy onbekend of vriend,
Ophouden met een praat die nergens toe en diend:
'k Ontmoet dat volk altijd, waar ik my wend of keere,
En sulke menschen sijn na 't leven afgemaald

In dees' *Quel-geesten* van *Moliere*,

Die 'k nu ten deelen heb vertaald.

Ey lieve, seg maar, of gy niet mijn onderwinden
Van die op ons Tooneel te brengen goet moet vin-
den.

Erast. Ten hoogsten; en gy moogd als eygen vinding
vry

By die verdrietige van uwen Schryver stellen;

Die iemand met haar Rijmery

Ontijdiglijk aan d' ooren lellen.

Vaar wel. 'k Verlies dus nog ten laatsten myn geduld!

Og of myn Schoone wift hoe vry ik ben van schuld!

DE QUEL-GEESTEN,
DERDE BEDRYF.

*Het Tooneel is ontrent de Wooninge van Erastus en
Orphise.*

EERSTE TOONEEL.

Erastus, La Montagne.

Erastus.

't I swaar, aan d' eenekant is 't na mijn sin gegaan;
Orphise liet sig eyndelijk versagten:
Maar 't staat aan d' ander sy my byster qua-
lijk aan,
En d' ongenâ des Hemels heeft haar kragten
Verdubbeld, om myn liefde te weêrstaan.
Ia Damis, Voogd van mijn Beminde,
En die myn hardste Quel-geest is,
Maakt dat ik nieuwe hindernis
Ontrent mijn vryery bevinde:
Hy heeft sijn schoone Nigt verboden my te sien,
En wil haar morgen aan een ander Bruygom geven.
Sy evenwel in spijt van al sijn tegenstreven
Laat desen avond my geen kleyne gunst geschien;
Ik heb haar geest soo ver bewoogen,
Dat sy in 't heymelijk sal mijn besoek gedoogen.
Verborge gunsten sijn behaaglykft' aan de Min,
't Beletfel dat men dan verwind heeft soetheyd in;
En als 't verboden is sijn Lief te spraak te komen,
De minste praat met haar werd in des minnaars sin
Dan voor een wond're gunst genomen.
Ik ga daar 't is bestemd: het is nu d' uur by na,
En 'k wil daar eer te vroeg verschijnen, als te spa.
La Mont. Sal ik u volgen!

Erast.

Erast. Neen, 'k sou vreesen
Dat gy aan sommige my foud doen kenbaar wesen,
Die 'k voor verdagt hou.

La Mont. Maar.
Erast. Ik wil 't niet hebben.

La Mont. Wel,

Ik moet dan doen naar uw bevel,
Maar dat ik u altoos van verre. . .

Erast. Sult gy swijgen?
'k Heb 't u genoeg gefeyd. Kan ik van u niet krijgen,
Dat gy die quâ gewoonte staakt,
Daar gy u t' aller uur een lastig knegt door maakt.

T W E E D E T O O N E E L.

Caritides, Erastus

Caritides.

Mijn Heer, de tijd is wel wat strijdig
Met d' eer die 'k neem van u te sien;
's Voormiddags waar het ruim soo tijdig
Om u mijn diensten aan te biên.

Maar 't is niet ligt het dan foodanig aan te leggen,
Dat gy my komt te spraak te staan;
Gy slaapt altijd, of gy sijt uytgegaan:
Myn Heeren uwe Dienaars seggen
Ten minsten so, en daarom is 't
Dat ik dees' uur heb waargenomen.

't Geval eerd my door 't luk van net van pas te komen;
't Scheeld maar een oogenblik, of 'k had u nog gemist
Erast. Mijn Heer, geliefd maar uw begeerte te verklar-
ren.

Carit. Ik quyt my van myn pligt aan u, mijn Heer, en
Kom. . .

Vergeefd myn stoutigheid die my geport heeft, om
Indien. . .

Erast. Laat al dien omslag varen,
En spreek maar kort.

Carit. Dewijl u hooge staat, uw geeft,
Uw Edelhart, waar door u yder roemd om 't meest...

Erast. Ia magtig, maar laat dat dog over sijn geslagen.

Carit. 't Vald swaar, als iemand moet sigselven voor
gaan dragen,

En by de Grooten moet men altijd sijn gebragt,
Dóór layden die van ons met wat gerugts gewagen,
En welker mond, waar nageluyfterd werd, de kragt
Van hare redenen doe strekken,

Om onse taam'lijke verdiensten wat 't ontdekke n.
Kortom, ik wou dat sy die wel sijn onderregt
Van myn hoedanigheên u hadden eens geségt.
Wat dat ik ben.

Erast. Ik sie alrêe wat gy kond wesen,
Alleen uw' aanspraak heeft genoeg fulks aangewesen.

Carit. Wel ja, myn Heer, 'k ben een Geleerde, die u
dus

Aanspreken kom, van uwe deugd verwonderd.

Daar sijn Geleerde, die haar namen op een *us*
Slegts laten uytgaan, maar 'k ben daar van uytgefou-
derd:

Niets is 'er soo gemeen als een Latijnsé naam;
En die men op sijn Grieks wil kleeden
Is voor Geleerde lien wel tien-maal soo bequaam,
En heeft veel meer bevallikheden.

Ik woud 'er hebben een, die eyndigd' op een *es*.
Dies ik my noemen laat de Heer Caritides.

Erast. Wel Heer Caritides, wat sal uw seggen wesen?

Carit. 't Is een *Request*, myn Heer, dat ik u voor sou le-
sen,

En 't geen ik bidden derf, gemerkt u groot gesag,
Dat aan den Prins door u behandigd werden mag.

Erast. Myn Heer, gy kond het zelfs hem wel in handen
stellen.

Carit. 'k Weet dat de goedheyt van sijn Hoogheyd sulks
wel lijd;

Maar door dien overvloed van goedheyt komt altijd
Hem sulken menigte van quâ *Requesten* quellen
Dat sy de goede, gans verftikken, en ik veft
Myn hoop daar op dat myn *Request*
Geleverd werd', als hy van 't groot gewoel ontslagen
Sig binnen sijn vertrek onthoud.

Erast. Seer wel, dat kan geschiên, gy soud
Die tijd waarnemen om uw beede voor te dragen.

Carit. Og Heer, de Helbardiers sijn boose menschen, die
Gemeenlijk met Geleerde mannen leven
Als met honds-votten; soo dat ik geen kans en sie
Dat sy my toegank sullen geven.

Ik kan niet komen als tot in de Lijfwagts-saal.
't Quaad en veragtelijk onthaal,
Het geen ik moet aan 't Hof verdragen,
Sou my daar gans van daan verjagen,

Indien ik niet en had een vaste hoop, dat gy
Soud een Mecenas sijn by onsen Prins voor my.

Ia dog, uw' aansien moet een seker middel wesen....

Erast. Wel langt my dan 't *Request*, 'k sal doen gelijk gy
segt.

Carit. Daar is 't, maar hoord het my ten minsten eerst
eens lesen.

Erast. Neen....

Carit. 'k Bid'er om, myn Heer, het sterkt tot
onderregt.

Hy leeft.

A A N S Y N

H O O G H E Y D.

Doorlugtigste Vorst,

UWen seer ootmoedigen seer gehoorsamen seer getrouwden, en seer Geleerden Onderdaan en Dienaar Caritides, Batavier door geboorte, Griek door oeffeninge, hebbende gelet op de groote ende merkelyke misbruyken, dewelke begaan worden in Opschriften ende Vythangborden van de Huysen, Winkelen, Herbergen, Kaats-banen, en andere plaatsen van de goede Hollandse Steden, ende Dorpen, daar in, dat eenige onwetende t' Samenstelders van de geseyde Opschriften, door een Barbarische, verderffelyke, en verfoeyelyke Orthographic ofte letter-stellinge, alle slag van sin en reden verkeeren, sonder agting te nemen op eenige Etimologie, Analogie, Energie, ofte Allegorie; tot groot Schandaal van 't Gemeene-best der Letteren, ende van de Hollandsche Natic, dewelke gelasterd en onteerd werd, door de gemelde misbruyken en grove faal-grepen, by de Vyttheemse naaukeurige Lesers ende Besigtigers der voornoemde opschriften.

Erast. 't Request is lang, en kan verveelen in het lesen.
Carit. Myn Heer, geen eenig woord en mag 'er minder wesen.

Erast. Vel-eynd dan ras.

Caritides vervolgd.

Bid derhalven eerbiedelyk, dat uwe Hoogheid gelieve te wege te brengen tot nut en glorie van den Staat, dat 'er mag wordengemaakt een ampt van Controlleur, Intendant, Correcteur, Reviseur, ende Restaurateur Generaal van de Opschriften ende Vyt-hangborden in Holland, en dat den Suppliant met de selve Charge werde vereerd, soo ten opzigt van sijn ongemeene ende nyfstekende geleerdheyd, als van de groote en sonderlinge dienstn die hy heeft gedaan aan den Staat, en aan uwe Hoogheyd, makende het Anna-gramma ofte Naamverset van uwe gemelde Hoogheyd in 't Nederduyts, Latyn, Grieks, Syrisch, Chal-deeus, Arabisch...

Erast. Seer goed, kom geef my ras, en wild maar henen gaan:

De Prins sal 't sien, agt vry die saak al voor gedaan.

Carit. Ogja, myn Heer, gy hoeft maar myn *Request* te langen;

Want siet hy 't maar, 'k sal wis daar *fiat* op ontfangen;
Mits alles wat hy doet is vol regtvaardigheyd,
Soo is 't niet moog'lijk dat hy myn verloek ontseyd.
Voorts op dat uwen lof ten Hemel sy verheven,
Geliefd u Naam en Van my eens op schrift te geven,
Soo maak ik u een Digt, het welk *Acrostichon*
Sal sijn aan yder Vers en *Hemistichion*.

Erast. Myn Heer *Caritides*, 'k sal 't morgen u bestellen.
So odanige geletterde gesellen

Syn Esels in haar hart, dat sweer ik by myn trou.
Ik weet hoe seer dat ik op and're tijden sou
Gelagchen hebben om sijn buytenspoorigheden.

DE QUEL-GEESTEN,
DERDE TOONEEL.

Ormin, Erastus.

Ormin.

AL brengd een zaak van groot belang my herwaarts
aan

'k Heb willen toeven tot dat hy was heen gegaan
Eer dat ik tot u sprak.

Erast.

Wel, maar verkort u reden,

Want ik en wil niet lang hier staan.

Orm. Myn Heer, gy hebt, soo 'k gis, geen kleyn ver-
driet geleden

Door d'aanspraak van die straks van u is afgetreden.

Dien ouden Quel-geest is voorfeker niet regt wijs;

'k Ontfla my steeds van hem op d'een of d'and're wijs.

Op alle plaatsen van gewoone wandelingen,

Breekt hy de menschen 't hooft met yd'le beufelingen.

'k Agt, dat een Heer als gy, 't geselschap vlieden moet

Vau al die letterluy; want waar toe sijn sy goed?

Voor my, ik vrees niet dat gy myn b-soek sult wraken

Ais lastig, mits ik kom om u *Fortuyn* te maken.

Erast. Dit 's wis een Blaser, van dat volk dat niets en
heeft,

En van veel schatten steeds nogtans beloften geeft.

Myn Heer, gy hebt gemaakt dien over-kostelijken

En wonderbaren steen, die in sig heeft de kragt

Van al de Koningen der aarde te verrijken.

Orm. Myn Heer, wel dat is soet van u gedagt.

Neen, God bewaar my van te wesen van die gekken

'k En voed my niet met ingebeelde waan,

Maar spreek u met seer vast gegronde woorden aen

Van feker voorstel, dat tot dienst van 't Land sal strek-

ken.

't Ontwerp daar van berust versiegeld onder my:

'k Wil dat het aen den Prins door u gegeven sy.

't Is

't Is geen onnutte vond, geen van die dwase droomen
 Gelijk den *Thresorier* niet felden voor en komen,
 Geen arme voorflag, die flegts handeld van een winft
 Van tien of twaalf *Millioen*; maar die 'er 'sjaars voor 't
 minft

Een honderd geven kan, de reek'ning wel genomen:
 Gans sonder moeyt', of forg van dat 'er iets gewaagd
 Sou worden, of het Volk door een'ge last geplaagd.
 Kortom, het is een raad van onbegrijpelijk voordeel,
 En die ten eerften ook aan alle luy van oordeel
 Gans doenlijk blijken fal; la so ik hulp van u...

Erast. 't Is goed, wy fullen daar van spreken, ik ben nu
 Wat haartig,

Orm. Soo gy my belooven wild te fwijgen,
 Gy kont ontdekking van die fchoone vinding krijgen.

Erast. Neen, neen, 'k wil uw geheym niet weten.

Orm. Ik vertrou
 Op uw befcheydenheid, dat gy 't niet voort fult seggen,
 'k Wil 't openhartig met twee woorden uyt gaan leg-
 gen.

Maar laat ik sien, of ons hier niemand hooren fou.
 Dien wonderlijken raad, die eerst door my bedagt is,
 Bestaat....

Erast. Wat verder af, om redenen, myn Heer.

Or. Gy weet, en hoeft daar van geen onderrigting meer.
 Dat Koopmanfchap de fnyl der Nederlandfe magt is,
 En 't geen de Neering meest heeft in ons Land verwekt
 Is, dat het Havens heeft, die treff'lijk fijn gelegen,
 Voor die daar handel willen piegen:

Soo dat den Staat feer veel door dese Havens trekt,
 Nu dese voorflag, die nog niemand heeft verfonnen,
 Is dat men voordr nog (het is een ligte faak)
 De gansche Zee-kuft vol vermaarde Havens maak.
 Siet wat een grooten geld fulks op fal brengen
 En foo.... (konnen

Erast. Den raad is goed, en fal fijn Hoogheyd feer
 Be-

Behaaglijk sijn. Vaar wel, 'k sie u hier naar eens weêr.

Orm. Gy sult altoos my gunstig wesen

Om dat ik dese vond u eerst heb aangewesen.

Erast. Ia, ja.

Orm. Indien gy my tienguldens leenen woud,
Die gy weêr aan den loon van 't voorstel vinden soud,
Myn Heer...

Erast. Seer geern? Og was ik voor dit geld ontslagen
Van al de menschen, daar men moeylijkheyd van lijd!

Siet wat een onbequamen tijd

Verkiezen sy, om my met haar befoek te plagen.

Nu, denk ik, sal ik nog ten lesten mogen gaan.

Of komt 'er daar weêr een om my te hind'ren aan?

VIERDE TOONEEL.

Filinte, Erastus.

Filinte.

Myn Heer, ik heb daar straks een vreemde maar
verstaan.

Erast. Wat?

Fil. Dat een keerel fluks met u heeft twist gekregen.

Erast. met my?

Fil. Ey lieve laat dat veynsen agterwegen;
Ik weet van goeder hand dat gy sijt uytgedaagd;
Dies kom ik, als u vriend, u tegen alle lieden,
Daar kom dan af dat wil, myn hulp en dienst aanbieden.

Erast. Ik ben aan u verpligt, maar daar gy van gewaagd...

Fil. Gy sult het loogchenen, maar gy gaat sonder kneg-
ten.

't Sy dat gy binnen blijfd, of buyten wild gaan vegten,

'k Sal u verfellen, waar u gang ook henen strekt.

Erast. 'k Werd rasend.

Fil. Waar toe diend dit dus voor my bedekt?

Erast. Ik sweer, myn Heer, men heeft u door een quak
bedrogen.

Fil.

Fil. 't Ontkennen is vergeefs.

Erast.

De donder moet my slaan,

Soo een'ge twiſt.

Fil.

Die vloek, meend gy dat ik daar aan

Geloof geef?

Erast.

By my ſiel, ik ſeg 't u ſonder logen,

Dat....

Fil.

Keurd my voor ſoo mal en ligt geloovig niet.

Erast. Verpligt my ſoo veel.

Fil.

Neen.

Erast.

'k Woud dat gy my verliet.

Fil.

't En ſal niet ſijn, myn Heer.

Erast.

Ik moet van avond komen

Op ſek're plaats, het raakt het ſtuk van minnery.

Fil. 'k Verlaat u niet, maar wil u volgen, waar 't ook ſy.

Erast. Wat duyvel als gy 't dan ſoo vaſt hebt opgenomen,

En dat ik dog geſchil moet hebben, wel ik ſal

My ſteken in krakkeel, uw yver te geval:

En dat ſal ſijn met u, die my nu dol komt maken;

En daar ik niet en kan met goedheyd van geraken.

Fil. Gy neemt ſeer qualijk op d' aanbieding die een vriend

U doet, dog mits gy daar ſoo ſlegt mée ſijt gediend,

Vaard wel, gy moogt u werk dan ſonder my beſlegten.

Erast. Ik houd' u voor myn vriend, als gy nu ſcheyd van my.

Siet hoe de rampen ſig vaſt aan myn Nood lot hegtent

d' Uur die my was geſteld, is, vrees' ik, al voor by.

VYFDE TOONEEL.

*Damis, l' Epine, Erastus, La Riviere met twee
makkers,*

Damis.

HOe, tegen mynen dank meend haar de guyt te trouwen?

Ha! myn regtvaard'ge toorn sal hem daar in weêrhouden,

Erast. 'k Siciemand, soo my dunkt, ontrent Orphises deur.

Al weêr verbind'ring, die ons' Liefde steld te leur.

Dam. Ia, 'k heb verstaan dat sy, in spijt van al myn sorgen,

Erastus aan haar huys van avond in't verborgen sal sien.

La Riv. Wat of dat volk van onsen Meester spreekt?

Laat ons haar, sonder dat s'ons kennen, nader komen.

Dam. Eer hy volvoeren kan 't geen hy heeft voorgenomen,

Is't noodig dat men hem de schelmse borst doorsteekt.

Gaat doerse komen die u flus van my geseyd sijn,

Laat haar daar ik begeer in hinderlaag geleyd sijn,

En vaardig, om soo haast Erastus sig op doet,

Myn eer, die door sijn min beledigd werd te wreken,

De't samen-hand'ling die hem hier roept af te breken,

En sijn vervloekte brand te blussen in sijn bloed.

La Riviere hem aanvallende met sijn Makkers.

Verrader, eer de moord die gy derst onderwinden

Hem op kan offeren aan uwe raserny,

Sult gy voor eerst met ons nog wat te doen bevinden.

Erast. Hy tragt wel na myn dood, maar 't punt van eer moet my

Tot hulpe van den Oom van myn Meesters verbind-
den.

Ik sta u by, myn Heer.

Damis naar 't vlugten van d'andere,

O Hemel door wat hand

Bevrijd dees' tijdig' onderftand

My van een wiffe dood. Wie moet ik dankbaar wesen
Voor fulk een groote dienst?

Erast.

De dienst aan u bewesent

Was maar een daad van billikheyd.

Dam.

Mag ik myn ooren wel gelooven

Wel is 't Erastus hand. . . .

Erast.

't Is foogy hebt gefeyd.

Myn goed en quaad geval gaan bey de maat te boven :

'k Heb tot mijn groot geluk in nood u by geftaan ;

Maar feer rampfelig eerst uw haat op my gelaân.

Dam. Hoe defen Heer die ik geftaan heb naar het leven ,

Is die wiens arm myn leven heeft behoed ?

Og ! 't is te veel , myn heit moet fig gewonnen geven ;

't Sy wat uw' Min u ook van avond tragten doet ,

Die wonderlijke proef van uwen ed'len moet

Heeft al den haat die 'k op u had verdreven.

'k Verfoey die gril , en moet daar over fchaam-rood
ftaan.

Myn dwaling heeft te lang u ongelijk gedaan

'k Sal om u opentlijk daar over te vernoegen ,

Terftond u met uw' Lief in egt gaan 't famen voegen.

DE QUEL-GEESTEN,
SESDE TOONEEL.

Orphise; Damis, Erastus.

Orphise.

MYn Heer, wat voorval baard de groot' ontstelte
nis....

Dam. Myn Nigt, 't geval heeft niets als dat behaaglijk is
Dewijl 't Erastus nu uw Bruydegom doet wesen,
Naar uw begeerten die 'k voor henen heb mispresen
Gemerkt sijn kloekheyd my heeft van de dood behoed
Begeer ik dat gy hem die schuld voor my voldoet.

Orph. 'k Ben alles schuldig voor 't bewaren van uw le
ven,

En wil my self voor u hem tot betaling geven.

Erast. Myn hert is soo versted door sulck een wond' r
saak,

Dat ik in dese vreugd moet twijff'len of ik waak

Dam. Totviering van 't geluk het geen gy bey gaat sma
ken.

Soo moeten wy ons nu door Spiel-luydoen verma
ken.

F I N I S.

By HENDRIK BOSCH, zyn ook te bekomen,
H: VANDEN BURGS Gezangen.

te

is

n,

en

ed

t.

le

r

ik

na

na

i

